Published and distributed under permit (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

…И ЦЕНТИ … ЧИСЛО 93. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 21-го ЦВІТНЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 93. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, APRIL 21, 1921. THREE CENTS

Правительство заявл… за обмеженнєм іміграц…

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ГЮЗ ПРЕДКЛАДАЄ КОНҐРЕСОВИ ДОКУМЕНТИ ЗА ВИКЛЮЧЕННЄМ РІЖНИХ ІМІҐРАНТІВ.

ВАШ…ТОН, 19. цвітня. — Секретар стейту Гюз вислав до конґр… ряд урядових документів, з котрих виходилоби, що він прихиляється за тим, щоби конґрес як найскорше ухвалив обмежуючий іміґрацію законопроєкт, котрий тепер є на порядку дневнім конґресу.

„Наше становище в справі іміґрації" — говориться в рапорті Гюза, — „повинно бути так строге, що всім тим людям повинно бути неможливою річю увійти до Злучених Держав. Я говорю спеціяльно про Вірменів, Жидів, Персів, та Росіян, котрі усіх так гнали від 1914. року то сюди то туди, що їх не можна уважати за бажане населеннє сего краю."

Сподіються, що слова Гюза будуть мати великий і рішаючий вплив на дебати в конґресі над законом про обмеженнє іміґрації, котрий приходить завтра під обради повних палат конґресу.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНҐ ПРО ВІДНОШЕННЄ ДО РЕПУБЛИК ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, 19. цвітня. — Президент Гардинґ приїхав сюди на три і пів години, щоби взяти участь у відслоненню памятника ґенерала Сімона Болівара, котрий доводив революцією південно-американською проти короля Еспанії і увільнив південно-американські кольонії з еспанської неволі, подібно як Джордж Вашінґтон увільнив англійські кольонії зпід панованя Англії. Памятник Болівара, котрий відслонено в Сентрал Парку, подарувала Злученим Державам південно-американська республика Венесуеля, котрої територія була осередком повстання проти Еспанців.

Підчас урочистостий відслонення президент Гардинґ виголосив промову, в котрій зачеркнув політику теперішного уряду до полудневої Америки. Він заявив, що провідною політикою Злучених Держав в політиці до полуднево-американських республик являється засада президента Монрова, після котрої Злучені Держави не дозволять жадній европейській державі робити в Америці кольоніяльні добутки. Він підняв, що завдяки сій політиці Америка через пів століття потрафила стояти осторонь від усяких перегонів в зброєнню, ба навіть сотворити систему мирного полагодження межинародних непорозумінь, яка значно зменшила можливість збройного конфлікту. Се й дає Америці право закликати увесь світ до скинення зі себе тягару зброєнь.

ЗЕЛІЗНИЦІ ЮНІЇ ОБЖАЛОВУЮТЬ БАНКИРІВ ЗА ЗМОВУ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

ШІКАГО, 19. цвітня. — Дж. Джет Лок, економіст зелізничих юній, виступив нині перед Федеральною Зелізничою Робітничою Радою і обжалував банкирів, що вони зробили змову, щоби викинути тепер зелізничих робітників з роботи.

Він вичислив коло 100 людий, котрі винуваті за ту змову, а котрі, маючи вплив в ріжних предприємствах, а маючи необмежену власть над доставою сирих матеріялів, довели до обезцінення продуктів фармерських, а потім приступили до обезцінення праці робітників. Щоби довести до обниження заплати усім робітникам, капіталісти постановили почати від зелізничих робітників.

На чолі змови стоїть кілька великих нюйорських банків, а саме: Мючуел Лайф Іншуренс Ко. оф Ню Йорк; Еквітебел Траст Ко.; Дж. П. Морґан енд Ко.; Ґаранті Траст Ко.; Еквітебел Лайф Асшуренс Сосайеті оф Юнайтид Стейт; Америкен Шурети Ко.; Мекеникс енд Метелс Нешенел Бенк; Нешенел Сити Бенк; Ню Йорк Траст Ко.; Чейс Нешенел Бенк.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС…ЕН ПРОСИТЬ О АМНЕСТІЮ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

ВАШИНҐТОН, 19. цвітня. — Соціялістичний конґресмен Меєр Лондон, з Ню Йорку, вніс в палаті послів резолюцію, в котрій конґрес має просити відповідних державних урядників о амнестію для всіх політичних вязнів. Резолюція звертається до Президента, ґенерального прокуратора (міністра судівництва) і секретаря (міністра) війни.

ПРИВЕРНЕНО ПОЧТОВИЙ РУХ МЕЖИ АМЕРИКОЮ ТА РОСІЄЮ.

ВАШИНҐТОН, 19. цвітня. — Ґенеральний постмейстер Гейз видав дня 15. цвітня приказ до всіх почтових урядів в Злучених Державах приймати на будуче всі оплачені нереґістровані листи і переписні картки, адресовані до европейської Росії для пересилки через Ню Йорк і Англію. Інчий приказ того самого міністра каже приймати листи, реґістровані і нереґістровані, адресовані до Владивостока і Східно-сибірської Републики.

Під европейською Росією розуміється також Україну, Грузію і републику Азербайджан.

Почтові урядники пояснюють, що приверненнє почтового руху межи Злученими Державами та Росією опирається на почтовій угоді межи Англією та Росією, котра увійшла в життє дня 7. цвітня. Почтовий рух зі Сибіром привернено на основі умови межи Америкою та російським почтовим урядом у Владивостоці, котрий зобовязався до роздачі почти здовж сибірської зелізниці.

… котра має …ширити повстаннє проти уряду Злучених Держав. Рух… має проводити Злучена Комуністична Партія. В звязи з тим аґенти уряду пошукують за двома делеґатами російського уряду, Луісом Фрейною та Миколою Гурвічом, котрі оба втекли свого часу зі Злучених Держав до Росії, звідки повернули недавно назад до Америки.

НАЧАЛЬНИК ВЕЛИКОЇ СТАЛЕВОЇ КОМПАНІЇ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАРЯДОМ ПРОМИСЛУ.

Судя Ґері, предсідатель ради директорів Юнайтид Стейтс Стіл Корпорейшен, найбільшої сталевої компанії в Злучених Державах, виступив на послідних зборах шеровців компанії зі заявою за державним зарядом сталевого промислу. Він остро нападав на робітничі юнії кажучи, що люди, притягаючі до них, стають правдивими рабами. Потім казав, що він не стоїть за соціялізмом, але бачить, що одинокий ратунок перед трейдюнізмом лежить хиба в державнім заряді промислу.

ХЛОПЧИНА ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ.

Судя Берт Ґамфрей засудив вчора в бруклинськім суді на смерть сімнайцяти-літного хлопчину Рафаеля Нунціята за те, що він брав участь в убийстві професора Коткова. Хлопці мають стратити в тижни починаючімся дня 5. липня сего року. Хлопчина є наймолодшою особою, засудженою на смерть в місті Ню Йорк. Аж до самого злочину він тішився доброю опінією серед своїх сусідів. Коли його привозили на суд, судові кали взяти його до замкненого автомобіля, бо боявся демонстрації проти молодого злочинця.

ХОТІВ ЗАРОБИТИ НА КАРІ, А ДІСТАНЕСЬ ДО ТЮРМИ.

В Бруклині арештовано властителя оптичного складу Луіса Ґолдстайна за те, що він мав написати лист з погрозами до президента Гардинґа. Арештовано його на донесенє тайної поліції, котра викрила, що він сей лист писав. Коли його арештовано, він признався, що якийсь час тому назад суд покарав його гривною 50,000 долярів за якусь провину проти фабричного закона; тому й він писав до президента Гардинґа лист, сподіючися, що президент Гардинґ пішле його 300,000 долярів як винагородженє за виплачену гривну.

АНГЛІЙСЬКІ ПАШПОРТОВІ ПОСТАНОВИ НЕ ЗНЕСЕНІ.

Вашінґтонська англійська амбасада повідомляє, що англійські воєнні постанови про пашпорти знесені лише, о скілько ходить о подорож до Канади, Бермуди і островів Багама. Всюди инде американські горожани мусять мати пашпорти, належито візовані англійськими властями. Амбасада уважає за відповідне подати се до відома тому, бо до Англії приїхало богато Американців без пашпортів.

…КІ СОЦІЯЛІСТИ ЗА …ТЕРНАЦІОНАЛОМ.

…ські соціялісти з Кук… …рали делеґатами на …чну конференцію в …Енґдала і Крузе, провідників лівого крила, котре схиляється за московським інтернаціоналом. Се показує, що соціялісти в Шікаґо думають інакше, як більшість їх партійних товаришів в східних стейтах.

РОЗЛАМ СЕРЕД СІОНІСТІВ.

До Злучених Держав приїхав недавно др. Хаїм Вайцман, провідник сіоністів, щоби взяти участь в акції за зібраннєм стоміліонового фонду, потрібного на відбудованнє Палестини. Від самого його приїзду прийшло до певних непорозумінь межи ним та комітетом американських сіоністів. Американські сіоністи зажадали, щоби вони не лише збирали гроші, але й мали участь в їх заряді. Гроші мають походити виключно з публичних збірок. Проти сього повстав др. Вайцман, жадаючи, щоби американські сіоністичні орґанізації податкували своїх членів та противлячися участи американських сіоністів в заряді зібраних фондів. В наслідок сих непорозумінь прийшло до зірвання зносин межи Вайцманом та американськими сіоністами. Редактор жидівської ґазети „Цайт", органу американської соціялістично-сіоністичної орґанізації, заявив, що суперечка межи д-ром Вайцманом та американськими сіоністами має богато глибше значіннє, бо жидівські національні соціялісти постановили на своїй конференції в Питсбурґу домагатися построєння промислу в Палестині на основі соціялізація, а сему противиться др. Вайцман та орґанізації европейських сіоністів, котрі він представляє.

НА ЗАПОМОГОВУ АКЦІЮ ДЛЯ КИТАЮ ЗІБРАНО 5 МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ.

Як каже скарбник для Американського Комітету Для Помочі Голодуючим в Китаю, з Америки вислано уже до Китаю понад три міліони долярів запомоги. Коли до сего додати суму одного міліона долярів, подану американським Червоним Хрестом, та суму одного міліона долярів, зложену американськими церквами, то разом зложено для голодуючих Китайців суму пять міліонів і чверть міліона долярів.

ЖАДАЄ ВІДШКОДОВАННЯ ЗА КАРИКАТУРУ.

Французька акторка Сесіль Сорель, котра грає в одним французькім театрі в Парижі, так образилася карикатурою на себе, котра появилася на одній виставці карикатур, що вона пізвала артиста, що сей образ нарисував, до суду, жадаючи відшкодовання в сумі 10.000 франків та судового приказу знищити образ. В позві каже вона, що артист зобразив на образі усі жіночі уємні прикмети і підписав образ її іменем грубими величезними буквами. Артист, котрий підписується Біб, ані троха не зажурений позвом; він каже, що артистка зробила йому велику рекляму своїм позвом і що в нагороду за се він пішле її величезну китицю цвітів. Завдяки реклямі образ має велике поводженнє і його зараз закупив один бувший міністер, котрий живе в тім самім домі, де живе акторка.

УМОВА ПРОТИ ЗЛУКИ АВСТРІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВІДЕНЬ, 19. цвітня. — Франція заключила зачіпно-оборонну умову з Чехословаччиною і Юґославією проти Австрії, як би вона схотіла зломити зобовязання і прилучитись до Німеччини.

РОСІЯ ПРОДАВАТИ-МЕ ДОРОГОЦІННОСТИ ЗА ХЛІБ.

ГЕЛСІНҐФОРС, столиця Фінляндії, 19. цвітня. — Російський совєтський уряд видав декрет, який приписує створеннє „державного фонду дорогоцінностий і люксусів". Сей фонд має зібрати дорогоцінности, твори штуки і всякі вартісні річі з палат і приватних домів в Росії; упорядкувати їх і дати під заряд учених.

Фонд буде ті дорогоцінности продавати заграницю за хліб для бідних.

ҐОМПЕРС ВЖЕ ОЖЕНИВСЯ.

Президент Американської Федерації Праці, Самуїл Ґомперс, оженився зараз на другий день по повідомленню, що він заручився з панею Найшелер, вважаючи, що йому, 71-літньому нареченому годі довго ждати. По шлюбі обоє молоді поїхали до Торонто, в Канаді, де Ґомперс має промовляти.

ПОХОРОН НІМЕЦЬКОЇ ЦІСАРЕВОЇ.

ПОСТДАМ, Німеччина, 19. цвітня. — Домовину бувшої німецької цісаревої поховано при участи великої 30,000-ної товпи. Були се запрошені родини і шляхтою люди, переважно зі старих реакційних елементів. Були маси давніх офіцирів в блискучих шоломах і ряди патріотичних студентів, але се вже не робило жадного враження на нарід, що оглядав похоронний похід і параду. Вся реакційна збиранина спокійно слухала приказів републиканської поліції. Загалом похорон відбувся дуже спокійно.

На похороні не було жадних німецьких урядових представників.

АМЕРИКА ДАЛІ ПОСИЛАЄ ЩОРАЗ МЕНЧЕ ТОВАРІВ ЗА ГРАНИЦЮ.

Урядові числа, подані департаментом (міністерством) торговлі, показують, що Америка в місяцю марті післала за границю товарів вартости всего 384 міліони долярів, тоді як в місяцю лютім вислала товарів вартости 489 міліонів долярів. Се значить, що вивіз американських товарів за границю зменшився за один місяць о 20 процент (о одну пяту).

Зате довіз заграничних товарів до Америки збільшився з 215 міліонів в місяцю лютім до 252 міліони в місяцю марті.

Хоч знижку в вартости вивезених товарів треба по части приписати зниженню в гуртовій ціні ріжних вивожених товарів, то все таки подані числа показують, що заграничпа торговля Злучених Держав находиться тепер в некориснім положенню. Кажуть американські урядники, що вивіз фабричних виробів устав майже зовсім. Однак потішаються, що місяць март найгірший з цілого року під тим зглядом і що слідуючі місяці покажуть поправу.

Аліянти хотять, щоб німецьке золото віддано під їх контролю до пятниці.

ІНАКШЕ ГРОЗЯТЬ, ЩО ЗАБЕРУТЬ ЗОЛОТИЙ ЗАСІБ НІМЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО БАНКУ У СВОЇ РУКИ.

ПАРИЖ, 19. цвітня. — Аліянтська комісія відшкодовання повідомила німецьку комісію воєнних тягарів, що коли резерва в золоті німецького державного банку не буде перевезена до пятниці 22. с. м., до відділів того банку в місті Кобленц або Кельн, то вона буде домагатись передачі цілого того золота засобу в руки аліянтів.

Засіб золота німецького державного банку виносить около 1.000,000.000 марок і є одинокою металевою підставою 70.000,000.000 паперових марок, які тепер є в обігу.

Зазив до німецької комісії воєнних тягарів в справі перевозу золотого засобу під аліянтську контролю підписав голова аліянтської комісії відшкодовання Ді Буа, Француз, і англійський член сеї комісії, сер Джан Бредбері.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ДАСТЬ ВІДМОВНУ ВІДПОВІДЬ НА ДОМАГАННЯ АЛІЯНТІВ.

БЕРЛІН, 19. цвітня. — В тутешних урядових і фінансових кругах запевняють, що німецьке правительство дасть аліянтам відмовну відповідь в справі віддачі золота німецького державного банку під їх контролю, з причини, що німецький державний банк є приватною інституцією і німецьке правительство не може розпоряджатись його майном.

АЛІЯНТСЬКА НАРАДА В АНГЛІЇ В СПРАВІ НІМЕЦЬКОГО ВІДШКОДОВАННЯ.

ЛОНДОН, 19. цвітня. — В сю суботу вечером і в неділю має відбутися в Англії, в місцевости Гайт, аліянтська конференція в справі німецького воєнного відшкодовання.

Британський премієр Ллойд Джордж виїде туди в суботу сполудня, разом з полевим маршалком Вилсоном і кількома членами кабінету; з Франції приїде премієр Бріян разом з Филипом Ж. Л. Бертельотом, ґенеральним секретарем міністерства заграничних справ, маршалом Фошем і ґенералом Вейґандом.

Також запрошено правительство Італії і Бельгії, щоби вислали до Гайт своїх представників.

На сій конференції аліянтські представники мають обговорити, як змусити Німеччину платити воєнне відшкодованнє.

Франція хоче заняти німецьку область Рур із засобами угля, щоби в сей спосіб відтяти німецький угль від промислових осередків і змусити Німеччину платити аліянтам відшкодовання. Англія, хотяй є за стягненнєм відшкодовання, але, кажуть, не настає на окупації области Рур з причини, що се потягне за собою великі кошти.

Гайтська конференція має обговорити дальші заходи аліянтів, коли Німеччина не задоволить аліянтських домагань до 1. мая с. р.

ЗНИЖКА ПЛАТЕНЬ РОБІТНИКІВ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН, 19. цвітня. — Тутешня часопись „Ди Лейбор Газет" подає, що в Англії в минулому місяці (марті) обтято заробітну платню 350.000 робітникам.

Тижнева знижка платень сих робітників виносить 60.000 фунтів стерлінґів ($300.000).

Найбільша знижка цін була в ткацькому промислі, де обтято платні 278.000 робітників. Єє число обіймає 200.000 робітників у вовняних фабриках в Йоркшер і Ленкашер.

Загальна знижка платень в Англії виносить 11% від січня с. р., відколи зачали спадати ціни поживи.

Загалом в Англії обтято платню 1,689.000 робітникам на суму 680.900 фунтів стерлінґів тижнево.

ВЛАСНИКИ КОПАЛЕНЬ ПРЕДКЛАДАЮТЬ МАЙНЕРАМ НОВІ УГОДОВІ ПРЕДЛОЖЕННЯ.

ЛОНДОН, 19. цвітня. — На промисловій раді, в якій брали участь властителі копалень і представники правительства, принято нові предложення в справі полагоди непорозуміння між власниками копалень і углекопами.

Сі предложення є такі:

1. Заложеннє національної ради платень.
2. Приміненнє засад платень в кождому окрузі після фінансової спромоги промислу.
3. Найнизша платня має бути означена на цілу Англію.
4. Крім найнизшої платні в часі ненормальних відносин робітники мають дістати яко платню всю надвишку доходу.
5. Переговорювати з представниками робітників в справі низше платних робітників.
6. Старатись довести до порозуміння на будуче в справі відносин між платними робітниками і зисками власників.
7. Подбати о контрольну комісію над книжками власників копалень.

Власники копалень сподіваються, що на підставі тих нових умов відновляться переговори між ними і робітниками протягом 24 годин. Одначе робітники вижидають на вислід конференції делеґатів майнерських юній, яка назначена на пятницю, 22. с. м.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сиṫі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 ценітв.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

В справі пашпортів.

Богато наших читачів питається, чи можна вже тепер їхати з Америки до Европи без пашпортів.

Пригадуємо, що державний департамент (Діпартмент оф Стейт) видав недавно розпорядок, що кождий американський горожанин може опустити американську землю і вибратися заграницю без пашпорта, а також кождий чужинець, що живе в Злучених Державах, може теж виїхати з Америки без перміту (дозволу, перепустки). Отже американські власти не роблять жадних перепон людям, що хотять з Америки їхати заграницю і не вимагають від них жадних документів для сеї цїли.

Але в тім розпорядку вашинґтонського державного департаменту було сказано, щоби ті, що їдуть з Америки до других країв, вивідались наперед, які ті краї ставлять вимоги пашпортові для приїзних із заграниці; чи впускають їх без усяких документів, чи вимагають яких пашпортів, перепусток і т. п.

Отже хто їде до Польщі, мусить спитатись про польські приписи; хто їде до Росії, про російські приписи; а хто до Румунії, про румунські приписи і т. д.

Польща вимагає, аби ті, що їдуть до Польщі, мали польські пашпорти.

Навіть від тих, що їдуть до Галичини, хотяй безправно, Польща вимагає, щоби мали польські пашпорти. Без пашпортів польські урядники не пускають на границі, хиба приїзний заплатить кару.

Хто їде до Буковини, то Румунія вимагає, аби мав румунський пашпорт.

Хто їде до Росії або на Україну, то повинен би тепер мати афідевіт від публичного нотаря про його місце походження, який потверджував консуль Латвії (бо їхали на Латвію через Ригу), одначе в останнім часі російський советський уряд оголосив, що не буде пускати поворотців з Америки, отже і консуль Латвії не дає від себе потверджень.

Признаки поступу.

Найвисший Суд Злучених Держав розбирав недавно дві справи, які можуть обходити кождого мешканця в країні.

В однім случаю кількох комірників, нанявши хату від властителя камениці, мешкали поза термін, означений в їх умові найму хати, а коли властитель хотів їх викидати, вони покликалися на ухвалений стейтовою леґістятурою закон, забороняючий викидати комірників з дому, як що вони заховуються як слід та платять відповідний рент (комірне).

В другім случаю також ходило о те, чи властитель дому має право викидати зі свого дому комірника, котрому вийшов уже контракт найму хати, чи не має, як се каже федеральний закон, обовязуючий в Дистрикті Колумбія.

В однім і другім случаю властителі домів боронилися тим, що ані стейтова леґіслятура ані американський конґрес не можуть ухвалити такого закона, котрий обмежавби право властителя дому викидати комірника по упливі часу, на котрий вони оба мали зі собою умову найму. Властителі покликувалися на те, що американська конституція забороняє позбавляти особу життя, власности або в свободи без відповідного законом приписаного поступовання перед правом; через те, казали властителі домів, ані американський конґрес ані ніяка стейтова леґіслятура не можуть ухвалити закона, який противиться сим постановам конституції. Дальше, говорили властителі домів, американська конституція ґарантує всім мешканцям, що нікому не забереться власности на публичний вжиток без відповідного відшкодовання; а забирати властителеви дому право викидати свого комірника по упливі терміну умови, се тільки що забирати дім на публичну користь без відповідного відшкодовання. Наконець, вказували властителі домів, що американська конституція поставляє, що ніколи не буде виданий закон, загрожуючий зобовязання, випливаючі з умови; а в двох даних случаях комірники, згодившися уступити з дому по скінченню свого комірного, малиби ще право сидіти там довше проти постанов умови. На тих основах вони домагалися признати закони про доми для найму за противні конституції та необовязуючі.

З такими виводами властителів згодилося чотири судді з Найвисшого Суду. Однак більшість суддів (їх є усіх 9 і вони голосують над кождим рішеннем, а думка більшости уважається за думку суду) більшість суддів рішила проти властителів. Суд признав і конґресови і стейтовим леґіслятурам право обмежати властителів домів в їх правах заряджування домами, кілько разів сього вимагає публичне добро.

Таким рішеннем Найвисший Суд зробив важний пролом в ненарушимих правах властителів. Не даром менчість суддів зі острахом дивиться на се рішенне суду і, питаючися, куди заведе ся дорога, називає рішенне Найвисшого Суду революційним і соціялістичним. І треба признати, що яких десять літ тому назад назвати рішенне суду революційним або соціялістичним може вистарчилоби, щоби „переконати" противників. Нині воно не вистарчає. За послідних десять літ все людство, а з ним і американська суспільність пережила стільки великих і основних, дійсно революційних перемін, що вона уже не лякається старих полохал, але мужно робить те, що уважає згідним з публичним інтересом.

Українська соціялістична ґазета про злочинний договір з Риґи.

(З львівського дневника „Вперед з 30. марта, 1921).

Дня 18. марта с. р. підписали в Ризі демократична Польща і советська Росія, Україна та Білорусь мировий договір, який усталює між іншими й розмежовуючі границі обох контраґентів.

Польща, після сього договору, дістає сво юсхідну границю, яка приєднує до її теріторії 150.000 квадратових кільометрів землі з більше як 6 міліонами населення, в подавляючій більшости не-польського, де корінно польський елемент, переважно горішні верстви, поміщики й урядовці, становлять зникаючий, бо ледви 4% до 6% цілого населення.

Риський мировий договір всупереч голошеним кличам самоозначення, розтинає живий національний орґанізм Литовців, Білорусинів та Українців.

Поза самостійною суверенною литовською державою, яку готова вже навіть признати і Польща, остають литовські землі; поза советською Білорусію та радянською Україною сфедерованими з советською Московщиною, **при Польщі остають білоруські й українські землі, які не увійшли до своїх суверенних державних орґанізмів. Ні Вильна не прийшла до литовської республіки, ні білоруські землі до білоруської республіки, ні Холмщина, Підляпе, Волинь — оставляючи на боці Східну Галичину — не дістались до свого національного державного орґанізму, признаного Польщею, до самостійної радянської України.**

Підписуючи риський мировий договір, що перетяв національні орґанізми литовський, білоруський та український, контраґенти думають, що створюють мирні відносини на сході Европи. Головно Польща покладає на сей мировий риський договір усі свої надії та сподівання.

Та чи справді постанови сього договору можуть створити того рода умови, які забезпечували би мирне співжиття? Чи можливе, аби інтересовані народи, самовільно відділені від своїх матірних пнів, погодились раз на все з постановами договору, який без них, проти їх волі, та що найважнійше, проти ходу і розвоєвих тенденцій самого життя на Сході Европи, створив та старається усанкціонувати сей договір?

Чи з тим договором, крім одної хиба Польщі, погодяться інші інтересовані народи і навіть самі договорюючі держави?

Що спонукало та чому советська Росія, Білорусь і радянська Україна полишили аж стільки чужонаціональних елементів при Польщі; чи сталось се тільки наслідком мілітарної польської переваги, того не хочемо розбирати. Який мотив грав тут ролю, се покаже певно найблизша будучина.

Але з розмежованнями мирового договору в Ризі не погодяться ніколи перш усього народи білоруський, литовський і український.

Що протибольшевицький російський табор, так названа париська конституанта, запротестувала проти нього; що з тим числиться навіть і покровителька Польщі, антанта, се загально відома річ.

Важнійше одначе, що самі народи, які на основі риського договору прийшли до Польщі, протестують проти нього.

У Вильні відбулась 25. і 26. лютого с. р. — отже на переодні остаточного підписання договору, — конференція соціялістичних партій, білоруських, литовських і польських. Вона одноголосно, значить і голосами польських соціялістів з Литви і Білоруси, на питанне, як дивитись на землі, що на основі прелімінарного миру в Ризі мали би прийти до Польщі, одноголосно заявила, що сі землі не можуть бути розділені ні на части, ні прилучені до Польщі, та що ніодин ні другий договір не можуть бути важні, бо вони потоптали волю населення, рішаючи про його долю без нього.

Значить, ясно і аж надто пpoречисто білоруське й литовське населенне висказало свою волю, яка йде проти риського договору.

Тесаме є з Українцями, яких риський договір без їх волі відділив від суверенної національної держави.

Ні Холмщина, ні Підляєє, ні Волинь,—не говорячи вже про Східну Галичину,—своєї згоди на постанови договору в Ризі не дали. А без такої згоди, самою тільки силою вдержати сі землі при Польщі, се надто ризиковний експеримент. Поза політичними, на зовні не дуже корисними для Польщі, клопотами, таке насильне вдержуванне не-польських земель при польському національному орґанізмі відібється шкідливо перш усього на внутрішньому ході державного польського життя, де вся увага й енерґія польського народу й уряду йтиме замісць на продуктивну творчу працю для піднесення польської держави і народу, на поліційний надзір невдоволеного чужинецького українського, білоруського і литовського елементу.

Чи подумали над сим польські дипльомати і польська суспільність, підписуючи риський договір? А коли так, то чи справді думають, що так легко новим Андрусівським договором скріплять свій державний орґанізм? Чи не позабули на науку з історії давнього договору з XVII. століття?

ВЕСНА.

Весна до нас витає,
Витає і краса,
Та чи всміхнеться серце
До цвіту, до життя?

Росте надія в серці
На весняній дні,
Щоб красшими нам стали
Для вольної сімї!

Щоб труди не пропали
У заході марнім, —
Щоб вольній Україні
Засяло сонце всім!

ДИКТАТУРА НАД ПРОЛЄТАРІЯТОМ НА УКРАЇНІ.

(Кореспонденція львівського дневника „Український Вістник" з 28. марта, 1921).

Виниця, 8. березня 1921.

Хвиля останніх подій в Кронштаді та Петроґраді докотилась до найдальшого кутка і України. Все населенне з великим напруженнем нервів стежить за сими подіями і хвилюється в своїх намірах рішучої боротьби проти комуністів. Хвилюються і червоноармійські війска, де є більшість сторонників перевороту (мобілізовані та офіцири), алеж своєї позиції не можуть виявить, бо напевно не знають, що твориться в центрах. Комуністи самі пишуть про повстанн в балтійській фльоті й інших місцях, але так фабрикують свої відомости, що напевно ніхто не знає, що справді є.

На Україні повстання в останній час набрало великих розмірів. Телеграфні зносини і зелізничий рух між центральними пунктами перервані зовсім. В звязку з тим серед населення ходять найфантастичнійші чутки. Кажуть про занятте Києва, Одеси, Катеринослава та Полтави повстанцями; нібн цілі загони пішли під Москву; появилось богато нових ватажків, а про Махна цілі байки ходять. Населенне є тої надії, що весна дасть богато більших політичних новин ніж було до сього часу.

Комуністи впали духом і богато з них рушило за кордон, маючи в кишені награблене добро. Найбільш жостокі репресії примінюють всі „окремі відділи" та чрезвичайки. Кожда людина, підозріла в контреволюції, суворо нищиться сими „охранками". **На одному тільки Поділлю розстріляно за останній пiврік до 10.000 людий.** Найбільше розстріляно винницька ґуберніяльна чрезвичайка. **Розстрілюють інтеліґенцію і робітників, чоловіків і жінок. Нищеннє людий доходить до садизму, а самі кати розстрілюючі — то алькоголіки, або кокаіністи.**

Кожда людина, яка не пережила комуністичної влади, не має поняття про той страшний стан, в котрому перебуває Україна. Селяни ждуть моменту, аби спільними силами знищити насильство комунізму. Ще ні разу населенне не доходило до такої міри обурення як тепер. Кажуть селяни, що „хто би не прийшов, то допоможем вигнати сих насильників". Ранійш мали надію на звільнення України зовнішньою силою, а тепер і самі би повстали, та не має орґанізаторської сили. Майже всі ранійшні провідники народнього руху повиїздили за межі України, аби знищені.

Комуністи сильно стежать понад кордоном за виїзджаючими. Тому зорґанізовано цілі кордонні відділи. Злапаних відправляють в чрезвичайку де над ними розправляються. **Завдяки всім останнім подіям „совети" постарались за всяку ціну заключити мир з Польщею, хоч ще так недавно вели аґітацію за війною.** Перед новим роком було повстаннє в Москві, але задушено з великими жертвами, про що була ціла інструкція „чрезвичайки" розстрілювати всіх тих, хто буде росповсюджувати чутки про се.

У великих містах нужда дійшла до чогось страшного. Немає харчів, не має одіжі, немає ліків. Пошести великими масами виносять свої жертви. Великі міста опустіли більш як на половину. Навіть малі міста мають вигляд якоїсь руїни. Нищиться все по кійсь великій системі. Не має торговлі, немає маґазинів. Для опалу нищаться деревляні будинки, огорожа та меблі.

Хоч большевики кричать про електрифікацію, але вся Україна сидить в пітьмі. **Транспорт настільки знищений, що абсолютно немає можливости перевести навіть хліба до центрів, годують надією.** Богато урядовців без роботи і без хліба. Заводи, фабрики, кустарні майстерні знищені.

В останній час прибуло кілька тисяч робітників з Америки. Думали в сім раю найти роботу, алеж відібрано від них доляри, а їх заставлено під штиком працювати. Тепер вони вже всі вивтікали.

На мітинґах селяни отверто виступають проти комуністів, але над нами тільки кепкують. Взагалі правильно один анґлійський соціяліст, що був на III. інтернаціоналі, зазначив, що він бачив тільки диктатуру над пролетаріяту. Населенне не вірить ні в який торговий договір, товарообмін, бо совети навряд чи самі прохарчуються до нового хліба.

1-го квітня с. р. в Харкові зїзд українських комуністів (У. К. П.) і російських комуністів на Україні (К. П. Б. У.). Ждуть, що вони пересваряться між собою, бо і тепер У. К. П. не має права навіть ґазети видавати, а там вони думають насильно взяти свої права. Так кінчиться мабуть, як в Києві на зїзді лівих с. р., де проголошено їх „вне закона". 1921 рік буде роком великих подій і як кажуть, роковим роком.

Микола Бачинський.

ВОРОГИ.

На Стрипі, в Галичині, стояли весною 1916 року з одного боку Українці в російськім уніформі, в другого Українці в австрійськім військовім одязі. Про це дізналися вже на другий день і стріляти нікому і в голову не приходило. Було заключене „мовчаливе перемире" і коли перед обідом у річці між „ворожими" лініями ловили рибу Полтавці, Чернигівці та Харківці, — то по обіді ловили її на тому-ж самому місці Буковинці, Бориславці і Тернопільці. Була й почта! Видоблене дерево тягали через річку на мотузку туди й сюди — Галичани посилали горілку й рум, а Наддніпрянці давали за це чай, тютюн і цукор. З початку браття знад Дніпра робили кольосальні ґешефти, але потім підстаршини ввели „обмежені найвисші ціни" — й „товарообмін" став таким робом з тим моментом під оком контролі.

І ось колись все це буде зватися в історії таксамо, як це звалося у офіціяльних звідомленнях:

„Бої коло Бучача"!

(„Укр. Слово", Берлін)

МУЗИЧНИЙ ТИЖДЕНЬ В НЮ ЙОРКУ.

Час від 17-го до 24-го б. м. місто Ню Йорк назвало музичним тижнем, бо в тім часі по всіх усюдах великої американської метрополії відбуваються ріжні музичні концерти, які мають на цілі поширити між населеннем Ню Йорку зацікавленнє і замилуванне до музики. Скористали з тої нагоди всілякі чужинецькі народи надгудсонської столиці і постановили виступити перед Американцями зі своїм питомими піснями. Ріжні ґрупи славянських народностий дають у сім тижни свої музикально-вокальні вечерки, а не лишився позаду иньших і нарід український. Ото заходами голови Українського Музичного Союза п. М. Едельмана, в слідуючу пятницю, 22. цвітня, о годині 8-мій вечер, в салі „De Witt Clinton High School". 59-та улиця і 10-та евеня в Ню Йорку, відбудеться безплатний український концерт, у якім возьмуть участь: 1) Злучена банда муз. тов. ім. О. Нижанковського в Джерзи Сіти і муз. тов. ім. М. Лисенка в Нюарку (під управою проф. Едельмана); 2) Балалайкова ґрупа російсько-українського драматичного товариства; 3) Хор тов. русько-українського народного театру в Ню Йорку. На сім концерті повинні явитися всі музикальні Українці з Ню Йорку й околиці. Очевидна річ, що хто спізниться, сей мусить вертатись до дому, бо велика заля згаданої висше школи є все набита народом підчас відбуваючихся там концертів.

Злучена банда муз. тов. ім. О. Нижанковського в Джерзи Сіти і муз. тов. ім. М. Лисенка в Нюарку (під управою проф. Едельмана), яка виступить на концерті в пятницю, 22-го цвітня б. р.

ТЕОРІЯ ПОЛІТИКИ.

XVIII.

Ґарантії горожанських вольностий та розділ власти.

Ще важнійшими забезпеками суспільности перед поневоленнєм її державою, ніж обговорена вже децентралізація законодавства і адміністрації, є т. зв. ґарантії горожанських вольностий та т. зв. розділ власти.

Перші сліди **ґарантій** (забезпек, запорук) **горожанських вольностий** знаходимо на три століття перед Христом, в старинній римській републиці, в інституції (установі) т. зв. „трибунів люду". Іменно в боротьбах між т. зв. патриціями (богатими римськими родами) а плебеями (простим народом) за рівні права в управі римською републикою, плебеї добились того, що могли вибирати собі т. зв. „трибунів люду", то є таких застушників, котрі мали право закладати „вето" (заборону) проти кожної ухвали сенату, зложеного тоді зі самих патриціїв, або також мали право здержати кожне арештованнє горожанина котрим-небудь урядником держави. Також пізнійше, коли вже власть патриціїв зломано і Рим замінився в демократичну републику, а навіть ще за часів римського цісарства, що настало замість републики на кількайцять літ перед приходом Христа, отся інституція трибунів остала в Римі. Трибуни, вибирані усім народом, мали право здержати державні ухвали і акти, що їх вони вважали кривдячими для ширшого загалу чи для одиниць. Зі зростом цезаризму (власти римського цісаря) власть трибунів, а з тим і охорона особистої свободи, загибли.

В т. зв. середних віках*) правних ґарантій особистої свободи нема. Піддані, хлопи, взагалі не мали свободи, а шляхта мала знов її за богато, то є робила, що хотіла. Королі не мали тоді сили приборкати панів-шляхту і князів, бо мали лиш маленьку власну воєнну „дружину", а кожен князь чи шляхтич мав свій замок та свою дружину чи своїх посіпаків. Хто виграв мечем, того було право. Аж як власть королів трохи зросла та коли через те зачалась боротьба між королем а шляхтою, зявляються наново деякі ґарантії особистої свободи. Почувши королівський пястук на карку, шляхта, що досі сварилась та билась проміж собою, стала лучитися до купи проти королів, робила бунти і вимушувала на королях акти, котрими королі забезпечували шляхті особисту свободу, нетикальність особи і майна, власний виборний суд і т. п. Першим таким актом була т. зв. „Magna Charta Libertatum" то є: „Великий Лист Вольностий", англійського короля Івана Без-Землі, з 1215 року. Сей король мусів просити шляхту о поміч проти своїх соперників до корони, і за те заприсяг шляхті далекойдучі особисті вольности: що король і його уряд не буде нікого арештувати без законної основи, що не буде нікого держати у вязниці без згоди суду, зложеного з рівних йому горожан, що король і його уряд не будуть брати жадних податків без згоди сойму і т. д. Ся „Велика Хартія Вольностий" вважаєсь першою основою англійського конституціоналізму. — Другим подібним актом була т. зв. „Золота Булля" угорського короля Андрія II. з 1222 року, що давала особисті вольности угорській шляхті. Подібно було і в инших краях, прим. в Польщи. Там знов кожен новий король, котрого — як звісно — вибирала шляхта, мусів підписувати т. зв. „пакта конвента" (договори умовлені), в котрих заприсягав далекойдучі особисті свободи для шляхти. Правда — всі ті ґарантії особистих свобод, вільного шляхоцького суду і т. д. були лише для шляхти. Але всеж таки були се **початки охорони одиниці перед самоволею державної власти.**

Першим актом, що мав уже новочасну закраску був т. зв. „Habeas-Corpus-Acte" (Габеас-Корпус-Акт), оголошений в Англії 16779. року. Там находимо вже таку постанову, що ніхто не може бути увязнений, хиба на розказ приналежного судді, та що увязнений в коротким, законом означеним часі має бути поставлений перед суд, а не може бути держаний у вязниці без розправи — і т. д. Отсей „Габеас-Корпус-Кhistorical" став саме основою особистих і горожанських вольностий в Англії по нинішний день. Саме з него взято і розвинено ще ширше ті ідеї, що їх проголосила американська конституція з 1789. року та „декларація прав чоловіка і горожанина", проголошена великою французькою революцією з того самого часу. Отся остання „декларація" стала основою всіх новочасних европейських конституцій.

Отсі конституції гарантують горожанам: особисту свободу і нетикальність особи, нетикальність домашного спокою, виборні суди присяглих, право бути судженим лише приналежним по закону судом, обовязок поліції поставити арештованого до 24 годин перед приналежний суд, обовязок суду до дальших 24 годин увільнити арештованого або оголосити його увязнення під означеним закидом, свобода віри, мови, переконання, науки, друку, зборів, товариств, тайна листова, нетикальність майна, право свобідного зарібку, свобідної змови, свобідного переселення і т. д. Як бачимо, сі „вольности" розпадаються на слідуючі три групи: 1) вольности гарантуючі особисту тілесну свободу чоловіка; 2) вольности гарантуючі його господарську свободу; 3) вольности гарантуючі духову свободу чоловіка. Всі ті вольности в кождій новочасній державі є забезпечені т. зв. „основними законами" та законами про відповідальність міністрів, урядників і суддів за переступленнє власти. Треба сказати, що всі ті „ґарантії горожанських вольностий" причинились до заведення лішого ладу в культурнім світі не менче, як парламентарно-демократична система, то є система контролі правительства парляментом.

(Дальше буде).

*) „Середними віками" пазиваються в науці історії часи від упадку великої римської імперії та залитя майже всіх тоді культурних країв Европи ватагами півдиких ґерманських і словянських племен (т. зв. „велике переселення пародів".) в 4. столітю по Христі аж до відкритя Америки Христофором Колумбом 1492. року. Часи по відкритю Америки аж до „великої французької революції (1789). називаються „новими віками", а час від французької революції до сегодня зветься „найновійшою добою". Натомість часи від початків писаної людської історії (около 3.000 літ до Христа) аж до початку „середновічя" (в 4. століття по Христі) звуться „старинними часами". Що було перед „старинними часами" зветься „доісторичною добою", тому, бо з сеї доби нема історичної традиції (переказу), а є лише дуже малі сліди людської культури (як викопуване з могил начиння, оружє, прикраси, то-що, деякі руїни, людьми копані печери і т. д.).

Українські картки в Японії.

В Токіо, в Японії, появились українські картки, що представляють Шевченка та українських кобзарів. Сі переписні листки гарно видані в Токіо накладом Е. Коломийця, який веде там торговельний дім.

ВІСТИ З ПОЛЬЩІ.

Український щоденник у Варшаві.

В найближчому часі почне виходити у Варшаві щоденна українська газета під редакцією О. Оаліковського. Газета має бути безпартійною.

Підмога Петлюри для Яцкова.

Доносять з Тарнова, що міністерство преси і пропаганди Петлюри в Тарнові видає газеті „Рідний Край" що місяця 250.000 польських марок.

Заграничча торговля.

Після польської урядової статистики, в 1920 р. привезено до Польщі з заграниці товарів за 84,439.839 швайцарських франків, а вивезено за 37,860.764 ш. франків, в тому нафтових продуктів за 9,129.629, а дерева за 6,289.552.

Вибори до нового польського сойму.

Вибори до нового польського сойму, як доносять варшавські газети, мають відбутися в липні с. р.

Ще якось не мають відваги.

З Варшави доносять до польських газет, що польські політичні круги дійшли до переконання, що покищо не можна ще переводити виборів до сойму із східних земель. Про вибори можна було би говорити аж після проведення виборів до нового сойму, які наступили би аж по розвязанню теперішньої конституанти.

Польські представники заграницею.

З Варшави доносять, що представником Польщі в Токіо в Японії іменовано Ст. Патка, в Москві Йодка, в Константинополі Барановського, в Лондоні Врублевського. Представником у Німеччині має бути Домбський.

Безробіття в Польщі.

Міністерство праці й суспільної опіки подає, що з початком лютого с. р. в округах: Варшави, Лодзі, Люблінь Кельце, Білосток і в Західній Галичині було 95.000 безробітних. З прочих округів урядових звідомлень нема. Поправді безробітних буде кількасот тисяч.

НЕ ДАЙ МЕНІ.

Не дай мені, мій Боже, біля хати,
Яку в ночі ограбили злодії,
Безрадно сльози лить і нарікати
Сумним псалмом пророка Єремії, —
А дай мені діждатися години,
Коли мій люд порве важкі кайдани.
Щоб я після, немов уста дитини,
Мов добрий лік поклав йому на рани.

Не дай мені, о Господи, собою
О півночи на цвинтарях гукати,
І не кажи словами, я кмітлою,
З руїн кістки й черепя вигортати, —
Перемени мене у квітку сину,
Осяяну поранньою росою,
Хай її зірве дитина й на хвилину
Розвеселить себе її красою.

Богдан Лепкий.

БОЛЬШЕВИЦЬКИМ РЕВУНАМ.

У Ню Йорку, в сірім гаю,
У Гудсоні, у дунаю
Рибка плюскалась на дні.
Її відтам не видати,
Але що зашкодить знати,
Що на дні є? Так чи ні?

Риба рибою, річ знана,
Чи самотна чи віддана,
Усе рибою буде.
Та річ інша як людина,
Не корова, не скотина,
А як бик реве й гуде.

Тут вже бачите, що в риби
Нема тої злої хиби,
Яку має чоловік.
Риба жабою не буде,
А погляньте, часом люди
Сто раз зміняться на рік.

Раз то буде чоловіком
І тоді у нього ліком
Розум і розумний суд.
Другий раз зачне ревіти,
Під небеса скавуліти,
У собачий впаде блуд.

То ричать-ме як корова,
Або тупать як здорова
Шкапа, коли муха тне.
Так людина вже — скотина,
Пес, осел, бик, віл, шкапина, —
З мудрого стає дурне.

Чоловік всі знає мови,
Та він ніщиче корови, —
Ослом вона не буде.
А йому ослом зробитись
Так як муншайном упитись,
Ослом буде хочби де.

Особливо вже на вічу,
Там натуру чоловічу
Показати не гада.
А собачу чи ослячу,
Баранячу, чи телячу,
То ціла є череда.

Пес, осел, бик, віл, шкапина
І усякая скотина
Пошанує все свій рід.
Мову мовить все по свому,
Чи йде з дому чи до дому,
Чи йде сушею чи вбрід.

А вже риба, що в Гудсоні,
І її всі дрібні доні
Глядять згорда на людий.
Риби звичай свій тримають,
Свого стану не зміняють,
Не рвуть серця із грудий.

Написав Юрко Прочзпанами.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Новий уряд Петлюри.

Дня 24. марта с. р. зложено в Тарнові (на Мазурщині) новий уряд УНР. в слідуючому складі:

премієр міністрів—Вячеслав Прокопович;

заступник премієра і міністр справедливости — Андрій Лівицький;

мін. закордонних справ — Ніковський;

мін. внутрішних справ — Біликський;

Міністр війни з оставленнєм на пості головно-командуючого — Омелянович Павленко;

Мін. земельних справ—Олександер Ковалевський;

мін. торговлі і промислу — Пилипчук;

керуючий мін. просвіти — П. І. Холодний;

керуючий мін. віроісповідань — Огієнко;

мін. праці.—В. Садовський;

мін. шляхів — С. Тимошенко;

керуючий мін. фінансів—Лебедь Юрчик;

мін. сусп. опіки — Стемпковський;

мін. жидівських справ—Красное;

державний секретар — Бафиновський.

Дня 25. марта затвердив головний отаман Петлюра сей міністерський кабінет і його представив раді республіки премієр Прокопович. У своїй бесіді заявив премієр Прокопович, що сучасний кабінет є першим парляментарним кабінетом УНР. Премієр заявив між иншим, що уряд стоїть на становищі проти чужої інтервенції на Україні, коли би ся інтервенція богато коштувала.

Уряд УНР. і рада республіки вислали привітну телєграму до маршалка польського сойму з нагоди ухвалення польської конституції. Маршалок польського сойму Тромпчинський у своїй дякуючій відповіди висловив погляд, що український народ після тимчасових невдач створить свою незалежну республіку.

Що станеться з українською армією, інтернованою в Польщі?

Один Українець мав розмову з одним польським визначним і впливовим політиком у Варшаві. На запит що станеться з українською армією, інтернованою в Польщі, по заключенню мира в Ризі між Польщею і совєтською Росією а радянською Україною, відповів сей польський політик, що по заключенню риського мира концентраційні табори з українськими полоненими будуть розвязані, а освободжені козаки й офіцири будуть могти шукати собі в Польщі праці і заняття. Не будеться також робити перепон на виїзд сих освободжених полонених поза межі польської держави.

Винниченкова драма в образковому театрі.

З Берліна доносять, що таможне фільмове підприємство „Русофільм" приступило до знимок з драми Винниченка „Чорна пантера і білий медвідь". Ґрають між иншими такі артисти, як: Полевицька, Юровський, Бурґ і др. Режісерує — Гутор.

Вїзд Вол. Винниченка до Австрії заборонений.

Австрійські власти не дали Вол. Винниченкови дозволу на вїзд і побут в Австрії. Тісамі реакційні власти, забороняючи Винниченкови побут в Австрії, одночасно широко отворяють брами перед російськими, мадярськими та иншими чорносотенцями.

Від українських студентів в Німеччині.

При Спілці Студентів Українців в Німеччині засновується книгозбірня. Звертаємось до шановних авторів, до видавництв і до всього громадянства з прошеннєм допомогти нам в сій справі. За кожду жертву, хочаб невеличку, заздалегідь складаємо щиру подяку. — Голова Спілки Студентів Українців: Ігор Лоський, секретар; Іван Золотарів. — Книжки просимо надсилати на адресу

ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ В АМЕРИЦІ І В КАНАДІ.

Редакція „Впереду" просить всі українські видавництва в Америці і в Канаді прислати нам по два примірники своїх найновіщих видань, календарів і т. п. Також проситься висилати свої видавництва до Бібліотеки Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Чарнецького 24.

ЖІНКИ НЕ ДОПУСТИЛИ ХОРОГО ДО СКОКУ З ЧЕТВЕРТОГО ПОВЕРХА.

Г. Чикман, 35-літний мущина з Ню Йорку, котрий лежить тепер хорий на запаленнє легких, дістав якогось наглого припадку божевілля і хотів скочити з четвертого поверха. Вже вибив шибу у вікні і вже скочив в долину, але жінка його і послугачка хорих, що сиділа коло нього, спіймали його за одну ногу і держали його так довго, аж з вулиці надбіг полісмен і затягнув хорого назад до хати. Обі женщини дуже покалічені вистаючими відломками скла у розбитім вікні.

ПАРИЖ НЕ ЛИШАЄТЬСЯ ПОЗАДУ АМЕРИКИ.

З Парижа доносять про досить загадочний напад розбишак на дім одного французької малярки, панни Астрік-Понсард. Живе вона сама зі своєю служницею. Одної ночи, в самій о північи, до їх дому вломились два бандити; вони мали маски на лицях, револьвери в руках, вкритих рукавицями, і постоли на ногах. Напавши на дві женщини, вони звязали їх і замкнули в одній комнаті дому, загрозивши смертю за найменчий крик. Коли побачили, що пані дому з переляку не може їм бути небезпечна, вони попустили троха її шнури, котрими її звязали. Потім зажадали від неї гроший. Вона дала все, що мала: 1000 фр. в готівці. З револьвером в руках вони примусили її віддати всі діяменти і другі дорогоцінности, вартости яких 35.00 фр. Опісля розсілися вигідно в кухни, пообіли мяса, попили вином і забрались, загрозивши вперед, що найменча зрада перед полицією буде їх коштувати життє. Женщини все таки донесли до поліції, але поліція, оглянувши дім, ствердила, що сим разом розбійники не лишили найменчого сліду. Тому вона й припускає, що се не були звичайні злодії, а певно хтось зі „золотої молодежи", що начитався літератури про злодійські пригоди і забаг собі взяти участь в якімось розбою.

ПОЇЗДОМ 90 МИЛЬ ЗА 80 МІНУТ.

Дж. Л. Стовкс, філаделфійський бровкер (торговець шерами), мав умовлене видженнє з другим купцем в місті Монтреали. Щоби приїхати на час, мусів всісти на поїзд в Ню Йорку, на Гренд Сентрел о годині три чверти на осьму в понеділок вечером. Щоби дістати сей поїзд, він думав виїхати з Філаделфії поїздом, що виїздить о 5. пополудни. Тимчасом на Принстон Джанкшен случилася зелізнича катастрофа, через котру зелізниця відкликала виїзд поїзду о 5. годині. Так як найблизчий поїзд мав виїхати через Рединг а о 8. годині, то Стовкс постановив наняти спеціяльний поїзд. Два вози причіплено до льокомотиви і о годині 5, мінут 46 поїзд рушив з Філяделфії. 80 мінут пізнійше поїзд приїхав до Джерзи Сити, 90 миль від Філяделфії, тут на впертого бизнесмена ждала вже спеціяльно замовлена фера (пором), котрий переправив його на другий бік Гудсону. Стовкс приїхав на Гренд Сентрел 10 мінут перед відїздом його поїзду до Монтреалу.

СТАРОКРАЄВІ ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Юра Готич, селянин з села Жабе-Бистрець, помер 17. марта 1921 р., переживши 83 роки. Покійний, один з спідомійших селян косівського повіту був жертвою лихоліття, яке в теперішній порі переживає наш народ. І старця не минула коломийська тюрма, в яку без причини впаковано його і в якій стратив своє здоровля.

—

о. Ів. Попель, парох Довгополя, помер 8. марта 1921 р., переживши 73 роки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не принимається. — За оголошення пошукуван платиться 10 центів за стрічку (5 слів за одно поміщенне, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошенне з 5 стрічок $1.00.—4

Пошукую тітчаного брата **ГРИГОРІЯ ЧОЛІЯ**, зі села Волків, повіт Перемищляни, Галичина, про котрого не маю 7 літ жадної відомости. Він сам або хтоби подав мені його адресу, де він перебуває, отримає 10 долярів нагороди. Прошу зголоситись на адресу PYLYPIW, WASYL, American Ukrainian Bureau, 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 93-

САМОТНИЙ мущина рад би купити фарму із господарством від 3 до 5 тисяч долярів, в сусідстві українських фармерів. Не робить ріжниці в якім стейті, лиш аби була добра фарма. Прошу ласкаво голоситися на понизшу адресу: J. TORAK, Box 300, Moline, Ill. 93-

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ, добрий бизнес, серед наших людий. Продає з причини виїзду до краю. Голоситись до штору під ч. 25 Grand St., Jersey City, N. J. 89,1,

ВАЖНА І НАГЛА СПРАВА.

До тих, що повертають до краю.

Взиваеться всіх наших Родимців котрі ідуть вже тепер до краю або думають в коротці виїхати, щоби в дуже важній справі подали нам сейчас свої і своїх товаришів адреси а отримають дуже важні інформації передовсім в справі паспортів і виїзду, без котрих безусловно не повинні пускатися в дорогу. Пишіть сейчас на адресу: UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU, 245 Court Street, Newark N. J.

ЩАСЛИВІ ДНИ!

Наступлять для тих Українців в Америці, котрі будуть знати англійський язик. Коли Ви до сего часу не володієте ним, то впишіться до нашої школи а в протягу 3 місяців Ви будете читати, писати і говорити по англійськи. Пробні лекції і подробиці висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 95-98

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 45, 525 West 47th St.,
New York City.

ВДАВАЙТЕСЬ ЛИШЕ ДО СУМЛІННИХ АДВОКАТІВ ПАТЕНТОВИХ!

Наша **Кроніка для винахідників** стереже тільки користи винахідника, хоронить перед надужиттем, дає раду поміч, радить **„Що винайти"**, як охоронити винахід, як вишукати і заінтересувати купця. Предплата лише $ річно. Весняний нумер даром хто сейчас напише до: THE INVESTORS PUBLISHING COMPANY, 78 Washington St., New York City. 81вче—

БОЛГАРОКРОВНИЙ ЧАЙ ПОМАГАЄ ХОРИМ.

Лікарі й аптикарі рекомендують цей славний кровний чай на скріплення жолудка, утроби, нирок і на прочищення крови. 81,7,93

Уживайте його горячим, щоби усунути перестуду і недопустити до інфлюенци або запалення. Болгарокровний Чай продають всюди по аптиках, або ми вишлемо вам почтою велику родинну пачку за $1.25, або три за $3.15, або шість за $5.25. Адресуйте: H. H. Von Schlick, President Marvel Products Company, 29 Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

ФАРМА БЛИЗЬКО ФІЛЯДЕЛФІЇ

Фарма 42 акрів доброї землі рівної до орання, без каміння, дім з 8 кімнат, велика бейзментова стайня і други забудовання в добрім стані; всі покриті дахівкою, вода в хаті і стайні, також два дуже добрі коні, 3 гольстайнські корови, 3 безроги, понад 100 курий, ріжнородна машинерія і знаряди фармерські вартости понад $1000. Ся фарма є в самім Quakerton. Ціна $5500, готівки треба $3000.

Фарма 91 акрів, добра земля, 6 акр. ліса, решта під плуг, мурований сильної будови дім, покритий дахівкою, велика добра стайня і другі забудовання в добрім стані, вода в хаті, малий сад, близько школи, церкви, дві милі до Quakerton, при зелізничій і стріткаровій лініях, в сусідстві фабрик.

Пишіть на адресу: 93,5,9,01

JOSEPH MOZYNSKI,
826 W. Broad St., Quakerton, Pa.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

1) 46 акрова в стейті Ню Джерзи, ціла під управою, дім на 6 кімнат і всі господарські будинки в добрім стані, великий сад, потік на фармі, 2 мули, 4 корови, богато старих і молодих курий, машини і знаряди господарські, вози, повози, упряж. До міста і до стації 2 милі. Ціна 3900 долярів, з чого часть готівкою. 91,3,5

2) 160 акрова в стейті Ню Джерзи, з чого 125 акрів під управою а 35 акрів гарного ліса, дім великий мурований з пентрою на 9 румів, барна, стайня, возівня, курник, вся господарська машинерія, вози і повози, великий сад, 3 коні, 2 корови, 6 безрог, 100 курий, до міста і стації 2 милі, до Трентону 12 миль. Ціна 8900 долярів, з чого часть готівкою. Сам дім вартує до 4000 дол. Діти до школи з обох фарм возить безплатно стейтовий бус.

Крім тих двох є еще кілька добрих дешевих фарм на продаж. Голоситися або писати по близші інформації на адресу:

VLAD. KNIHINITSKY,
30 E. Seventh St., New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".